

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/199/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2116227252
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Holič
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2116227252.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu: JUDr. Martin Holič a členiek senátu: Mgr. Renáta Gavalcová a JUDr. Bibiána Ťažiarová, v právnej veci žalobcu: A. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. R. XXX, zastúpený: Prosman a Pavlovič advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Hlavná 31, Trnava, proti žalovanému: POHOTOVOSŤ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, o zaplatenie 1.463,15 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 27Csp/191/2016-72 zo dňa 15.01.2018, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku II. a v napadnutom výroku o náhrade trov konania III. **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 15,72 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 15,72 eur od 1.11.2016 do zaplatenia. Výrokom II. vo zvyšku súd žalobu zamietol. Výrokom III. súd žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 52 ods. 1 až 4, § 100 ods. 1 a 2, § 107 ods. 1 a 2, § 451 ods. 1 a 2, § 488, § 489, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 497, § 499 Obchodného zákonníka (ďalej len „OBZ“), ust. § 2 písm. b), § 3 ods. 1 a 2, § 4 ods. 2 písm. g) zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „ZoSÚ“). Vecne argumentoval tým, že medzi stranami sporu nebolo sporné, že medzi žalovaným ako veriteľom a žalobcom ako dlžníkom bola uzavretá Zmluva o úvere, na základe ktorej žalovaný vyplatil žalobcovi sumu 1.659,70 €. Žalobca z titulu úveru uhradil žalovanému 3.122,85 € a to v 5. splátkach, dňa 11.4.2008 vo výške 258,91 €, dňa 13.5.2008 vo výške 258,91 €, dňa 13.6.2008 vo výške 258,91 €, dňa 15.2.2012 vo výške 2.330,40 € a dňa 7.4.2015 vo výške 15,72 €. Nebolo sporné, že dňa 24.10.2016 prevzal žalovaný výzvu na zaplatenie istiny do 31.10.2016 a že istinu do rozhodnutia súdu nezaplatil žalobcovi. Predložená zmluva o úvere neobsahuje prehlásenie uvádzané vo vyjadreniach žalovaným, že peňažné prostriedky použije žalobca na podnikanie. Svoje tvrdenie žalovaný nepreukázal žiadnym spôsobom napriek výzve a poučeniu súdu. Žalobca je v zmluve identifikovaný rodným číslo a číslom občianskeho preukazu, teda ako bežný občan-spotrebiteľ a zároveň je identifikovaný aj ako podnikateľ uvedením IČO a miestom podnikania. Z tejto identifikácie dlžníka sa nedá vyvodiť jednoznačný záver, že by úver čerpal na účely podnikania a zo samotnej zmluvy nevyplýva, že bol použitý na podnikanie, preto súd dospel k záveru, že strany sporu uzatvorili spotrebiteľský úver. Nakoľko strany sporu uzatvárali spotrebiteľský úver, a je nevyhnutné posudzovať ho nielen podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka (§ 497 a nasl.), ale aj právnych predpisov, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru (§ 52 a

nasl. OZ a zákona č. 258/2001 Z.z.), keďže žalovaný pri uzatváraní zmlúv o spotrebiteľskom úvere vystupoval ako veriteľ s poukazom na predmet podnikania a žalobca mal postavenie spotrebiteľa, pretože ako je uvedené vyššie bol poskytnutý úver za iným účelom ako na podnikanie. V zmysle zásady *lex specialis derogat legi generali* má potom špeciálna právna úprava, ktorou je ZoSU, ako i ustanovenie § 52 a nasl. OZ, prednosť pred všeobecnou právnou úpravou, ktorou je Obchodný zákonník, a je preto nevyhnutné predmetný právny vzťah medzi účastníkmi zmluvy posudzovať podľa ustanovení Občianskeho zákonníka a príslušných ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch. Súd zistil, že uzatvorená zmluva neobsahuje RPMN, čo je podstatná náležitosť zmluvy o úvere a ktorej nedostatok má za následok, že sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Z tohto dôvodu sa žalovaný na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil, nakoľko prijal plnenie bez právneho dôvodu a to vo výške rozdielu prijatého plnenia od žalobcu a skutočne poskytnutého plnenia z titulu úveru, t.j. vo výške 1.463,15 € (3.122,85 € - 1.659,70 €). Súd sa z dôvodu nadbytočnosti nezaoberal ďalšími namietanými chýbajúcimi náležitosťami zmluvy, nakoľko ich nedostatok nemá za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru.

3. Nakoľko žalovaný vzniesol v konaní námietku premlčania, súd sa primárne zaoberal dôvodnosťou námietky a dospel k záveru, že nárok žalobcu je čiastočne premlčaný. V zmysle citovaných ustanovení § 101 a § 103 Občianskeho zákonníka, v danej veci začala premlčacia doba plynúť dňom nasledujúcim po splatnosti jednotlivých zaplatených splátok, špecifikovaných vyššie. Z citovaného ustanovenia § 107 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že právo na vydanie získaného bezdôvodného obohatenia sa môže premlčať tak v subjektívnej dobe (§ 107 ods. 1), ako aj v objektívnej dobe (§ 107 ods. 2). Ak sa povinný subjekt premlčania dovoľá, nemožno oprávnenému právo na vydanie získaného bezdôvodného obohatenia priznať, ak márne uplynula aspoň jedna z uvedených lehôt. Začiatok plynutia premlčacích dôb je určený okamihom, keď došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia. Všeobecne možno povedať, že ide o okamih splnenia všetkých predpokladov občianskoprávnej zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie. Subjektívna premlčacia doba nemôže začať plynúť skôr, než objektívne premlčacie doby. O tom, že došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal, sa totiž oprávnený nemôže dozvedieť skôr, než bezdôvodné obohatenie vôbec vzniklo. Preto ani subjektívna lehota nemôže začať plynúť skôr, než vznikne právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorého sa týka. O tom, že došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal, sa oprávnený dozvie vtedy, keď pozná skutkové okolnosti, z ktorých možno usudzovať na získanie bezdôvodného obohatenia na jeho úkor, a to aspoň v takej výške (objektívne vyčíslenej v peniazoch), že právo na jeho vydanie možno dôvodne uplatniť na súde. Aj v tomto prípade rozhoduje skutočná, a nie predpokladaná znalosť okolností uvedených v ustanovení § 107 ods. 1. K bezdôvodnému obohateniu získanému plnením bez právneho dôvodu, ak právny dôvod neexistoval od začiatku, ako i plnením z absolútne neplatného právneho úkonu, dochádza okamihom poskytnutia plnenia. Týmto okamihom je tiež určený začiatok objektívnej premlčacej doby. Subjektívna premlčacia doba začína plynúť odo dňa, keď sa postihnutý dozvedel, že plnil bez právneho dôvodu, resp. z absolútne neplatného právneho úkonu a komu plnil. (prof. JUDr. G., DrSc. a kolektív, Občianske právo s vysvetľivkami, Iura Edition). V danom prípade žalobca už v čase uzavretia úverovej zmluvy poznal všetky skutkové okolnosti, poznal zmluvné podmienky, mal k dispozícii predmetnú zmluvu. Následne keď splácal jednotlivé splátky nad rámec poskytnutej istiny, mal vedomosť i o výške plnenia i o tom, kto získal na jeho úkor bezdôvodné obohatenie. Pokiaľ nemal vedomosť o zákonných náležitostiach zmluvy a ich následkoch, mal možnosť poradiť sa s osobou znalou práva, tak ako to napokon i urobil. Nemožno preto prisvedčiť argumentácii zástupcu žalobcu ohľadom začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby, ktorá podľa jeho názoru začala plynúť až po porade žalobcu s advokátom (keď žalobca je neznalý práva), keď súd v tejto súvislosti poukazuje na všeobecne (aj v oblasti súkromného práva) uznanú zásadu *ignorantia iuris non excusat* (neznalosť zákona neospravedlňuje). V zmysle uvedeného, v danom prípade žalobca mohol svoje právo z úverového vzťahu uplatniť na súde dňom nasledujúcim po zaplatení splátky vo výške 2.330,40 € dňa 16.2.2012, nakoľko až jej zaplatením sa žalovaný bezdôvodne obohatil a následne i nasledujúcim dňom po zaplatení splátky vo výške 15,72 € dňa 7.4.2015. Žalobu podal žalobca na súd 5.12.2016, a z tohto dôvodu len splátka zaplatená dňa 7.4.2015 nie je premlčaná a a len v tejto časti súd žalobe vyhovel. Splátka zaplatená dňa 16.2.2012 je premlčaná v subjektívnej dvojročnej lehote, ktorá uplynula 16.2.2015 a objektívnej, ktorá uplynula dňa 16.2.2016.

4. Čo sa týka argumentácie zástupcu žalobcu, že v danom prípade sa aplikuje 10 ročná premlčacia doba, keďže ide o úmyselné obohatenie, ktoré odôvodnil tým, že žalovaný ako nebankový subjekt uzavrel niekoľko takýchto zmlúv, musí mať vedomosť o náležitostiach i o následkoch v prípade, že zmluva neobsahuje zákonné náležitosti, preto ak prijímal plnenie nad rámec poskytnutého úveru, bezdôvodne

sa vedome obohatil, keď vedel, že mu takéto plnenie nepatrí...., súd sa nestotožňuje s týmto názorom, keď v zmysle ustanovenia § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka úmysel (či už priamy alebo nepriamy) musí smerovať k bezdôvodnému obohacovaniu sa a musí existovať už v čase získania bezdôvodného obohatenia“. (prof. JUDr. G., DrSc. a kolektív, Občianske právo s vysvetlivkami, Iura Edition). Súd v tejto súvislosti poukazuje na znenie ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka, teda, že veriteľovi za poskytnutie úveru patrí odplata, preto, ak si žalovaný ako veriteľ dohodol odplatu a prijímal takéto plnenie, bolo to v súlade so zákonom a zmluvou. Skutočnosť, že zmluva nemá zákonné náležitosti, z ktorého dôvodu sa následne považuje zmluva za bezúročnú a bezpoplatkovú, je iba sankciou za to, že zmluva nemá zákonom požadované náležitosti. Nemožno preto mať za to, že prijímaním platieb od žalobcu ako dlžníka v zmysle uzavretej zmluvy došlo na strane žalobcu vedome a úmyselne k bezdôvodnému obohateniu, ktoré by mu vôbec nepatrilo, resp. že neuvedenie zákonných náležitostí v spotrebiteľskej zmluve, čo má za následok jej bezúročnosť, vedie k úmyselnému bezdôvodnému obohateniu v prípade, ak veriteľ prijíma i splátky odplaty - úroku.

5. Žalobca namietol, že vznesenie námietky premlčania je v rozpore s dobrými mravmi. Ustanovenie § 3 OZ je všeobecným ustanovením hmotnoprávnej povahy a dáva súdu možnosť posúdiť, či výkon subjektívneho práva je v súlade s dobrými mravmi a v prípade, ak to tak nie je, požadovanú ochranu odoprieť. Všeobecne možno bezpochyby dôvodiť, že v konaní účastníkom konania opodstatnene vznesenú námietku premlčania voči uplatňovanej pohľadávke, nemožno pokladať za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, pretože inštitút dobrých mravov je zákonným inštitútom a prispieva k istote v právnych vzťahoch. Za špecifických okolností však výkon práva namietat' premlčanie uplatneného nároku by mohol byť konaním umožňujúcim poškodiť druhého účastníka právneho vzťahu, ktorý márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči ktorému by zánik uplatňovaného nároku v dôsledku uplynutia premlčacej doby bol neprimerane tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a charakterom ním uplatňovaného práva a s dôvodmi, pre ktoré svoje právo neuplatnil včas. Znak konania vykazujúce priamy úmysel poškodiť druhého účastníka je potrebné vyvodzovať z tých okolností, za ktorých bola námietka premlčania tohto nároku uplatnená a nie z okolností a dôvodov, z ktorých je vznik uplatňovaného nároku odvodzovaný, inými slovami, rozhodujúce (určujúce) pre odopretie účinkov námietky premlčania sú okolnosti, ktoré existovali v čase uplatnenia námietky premlčania. Tieto okolnosti musia byť naplnené v natoľko výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do právnej istoty, akým je neumožnenie práva uplatniť námietku premlčania (pozri uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/265/2009). V posudzovanom prípade žalobca okolnosti, pre ktoré by uplatnenie námietky premlčania malo byť v rozpore s dobrými mravmi, odvodzuje z konania žalovaného, ktorý poskytuje úvery od roku 2001, ktorý neuvádza podstatné zákonom požadované náležitosti do úverových zmlúv. V zmysle ZoSU je neuvedenie podstatných náležitostí zmluvy sankcionované jej bezpoplatkovosťou a bezúročnosťou, čím vylučuje úmysel veriteľa bezdôvodne sa obohatiť neuvedením podstatných náležitostí do zmluvy, pretože je postihnutý za toto konanie vo forme obmedzenia jeho nárokov vyplývajúcich zo zmluvy o úvere. Žalovaný sa ohľadom nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia mohol obrátiť na súd ihneď potom, ako realizoval úhrady žalobcovi, ktoré presiahli skutočne čerpanú výšku úveru (nad sumu 1.659,70 €). Poukázaním na spôsob podnikania žalovaného žalobca nepreukázal okolnosti takej výnimočnej intenzity v čase vznesenia námietky premlčania, ktoré by odôvodňovali neumožnenie práva vzniesť námietku premlčania v danej veci zo strany žalovaného.

6. Vzhľadom na uvedené súd žalobe vyhovel v nepremilčanej časti istiny 15,72 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% z istiny od 1.11.2016, nakoľko nebolo sporné, že žalovanému bola dňa 24.10.2016 doručená výzva na zaplatenie žalovanej istiny do 31.10.2016 a teda od 1.11.2016 bol v omeškaní. Vo zvyšku istiny a príslušenstva súd žalobu z dôvodu premlčania zamietol. Súd o trovách konania rozhodol v zmysle ustanovenia § 255 ods. 2 CSP a contrario i za použitia analógie podľa čl. 4 ods. 1 CSP. Vychádzal z rozhodnutia vo veci samej, teda zo skutočnosti, že žalobcovi bola priznaná suma 15,72 € s úrokom z omeškania ku dňu vyhlásenia rozsudku 0,95 €. Žalobca bol v konaní čiastočne úspešný v 1% a žalovaný v 99%, t.j. celkový úspech žalovaného je 98% (99-1). Súd prevažne úspešnému žalovanému nepriznal náhradu trov konania, nakoľko možnosť priznania náhrady vylučovalo to, že žalovanému v tomto konaní preukázateľne žiadne účelne vynaložené výdavky ako trovy konania nevznikli (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 26. októbra 2016, sp. zn. 6 Cdo 544/2015).

7. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie v časti výroku II. a III. podal prostredníctvom právneho zástupcu žalobca odvolanie a navrhoval, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobe v celom rozsahu vyhovel, uplatnil si tiež náhradu trov celého konania. Podľa odvolateľa rozsudok

súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a z nedostatočne zisteného skutkového stavu. Súd v rozsudku konštatoval márne uplynutie subjektívnej premlčacej lehoty. Nie je sporné, že pri práve na vydanie bezdôvodného obohatenia je Občianskym zákonníkom stanovená kombinovaná premlčacia doba, a to subjektívna a objektívna. Začiatok plynutia oboch lehôt je pritom stanovený samostatne. Plynutie objektívnej premlčacej doby je upravené tak, že začiatok plynutia nastáva jednoducho na základe objektívnej skutočnosti (napríklad plnenie), a to bez akejkoľvek závislosti na subjektívnej vedomosti oprávneného o bezdôvodnom obohatení. Okresný súd nesprávne posúdil začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že subjektívna premlčacia doba začala plynúť najskorším možným termínom - teda spolu so začiatkom plynutia objektívnej premlčacej doby. Právna úprava ohľadom plynutia subjektívnej lehoty pri premlčaní je pritom jednoznačná. Jej začiatok je viazaný na skutočnú vedomosť oprávneného o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a o osobe, ktorá sa na jeho úkor obohatila - teda o objektívnej znalosti podstatných skutkových okolností. Slová "keď sa oprávnený dozvie" je preto treba vykladať v tom zmysle, že oprávnená osoba musí nadobudnúť vedomosť o skutočnostiach uvedených v ustanovení § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka; nie je možné len predpokladať, že by to mohla vedieť, resp. by sa to mohla dozvedieť alebo že sa to mala dozvedieť. Teda okresný súd neprihliadol na skutočnú, ale len ním teoreticky predpokladanú vedomosť žalobcu; resp. súd sa nesprávne vedomosťou ani nezaoberal, jednoducho len stotožnil začiatok plynutia subjektívnej a objektívnej premlčacej lehoty s odkazom na to, že v tom čase už žalobca mal zmluvu a poznal okolnosti (na koho účet plnil) - teda súd sám nesprávne vytvoril predpoklad, že žalobca v tom čase už aj vedel o bezdôvodnom obohatení. Práve takýmto postupom sa zoberali NS SR ako aj Ústavný súd SR a potvrdili, že predpokladaná vedomosť nie je pre začatie plynutia subjektívnej lehoty rozhodná. Existuje početná judikatúra týkajúca sa posúdenia začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby zo strany najvyšších súdnych autorít, pričom zo všetkých týchto rozhodnutí pomerne jednoznačne vyplýva, že začiatok plynutia subjektívnej lehoty je naviazaný na skutočnú vedomosť oprávnenej strany - t.j. nie je postačujúca ani predpokladaná vedomosť ani skutočnosť, že sa oprávnený subjekt mohol skutočne dozvedieť o obohatení už skôr, konkrétne uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 413/2013, Uznesenie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 25.11.2008, sp. zn. 30 Cdo 4366/2007, podobne aj rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 27.9.2001, sp. zn. 25 Cdo 1618/99, Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 23. 11.2010, sp. zn. 5 M Cdo 17/2009, tiež rozsudok Najvyššieho súdu SR z 23.2.2011, sp. zn. 5 Cdo 121/2009. V rámci rozhodovacej činnosti súdov sa tieto často krát priklonili práve k takémuto záveru, a síce, že spotrebiteľ sa mohol skutočne dozvedieť o bezdôvodnom obohatení práve až na základe toho, že bol o tomto informovaný zo strany tretej osoby - napr. občianskeho združenia alebo advokáta. (por. napr. Krajský súd Prešov 17Co/162/2016, Krajský súd Banská Bystrica 13Co/90/2015) Napokon, ani žalobca a ani jeho právny zástupca v skutočnosti nemohli pred právoplatným skončením súdneho sporu vedieť, že išlo o bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného - keďže toto závisí len na tom, či zmluva spĺňa alebo nespĺňa zákonné požiadavky a či sa uplatní alebo neuplatní fikcia bezúročnosti a bez poplatkovosti úveru. Žalobca mohol nadobudnúť skutočnú vedomosť o bezdôvodnom obohatení práve a až na základe rozhodnutia súdu, ktorý vec posúdil a konštatoval, že zmluva nespĺňala zákonné náležitosti, a teda sa na ňu uplatní fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti. Pred týmto momentom sa žalobca a jeho právny zástupca mohli skutočne len domnievať, že zmluva zákonné náležitosti nespĺňa, tak ako sa žalovaný a jeho právny zástupca domnievajú, že zmluva zákonné náležitosti spĺňa. Rovnakými logickými úvahami a výkladom skutočnej vedomosti oprávneného subjektu sa zaoberali súdy v minulosti opakovane, por. Občianske kolégium NS SR, sp. zn. 5 Cdo 121/2009, rozhodnutie Krajského súdu Prešov, zo dňa 22.10.2015, sp. zn. 19Co/254/2014, rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25 Cdo 3306/2007, rozsudok Krajského súdu Bratislava, sp. zn. 8Co/256/2013. Aj vzhľadom na vyššie uvedené je možné konštatovať, že žalobca sa mohol dozvedieť o bezdôvodnom obohatení v čase najskôr momentom, kedy si vypočul právny názor jeho právneho zástupcu, najneskôr na základe rozhodnutia súdu v rámci ktorého by súd konštatoval, že zmluva o úvere nespĺňala zákonom stanovené náležitosti. Na to, aby sa považovalo plnenie zo zmluvy o úvere za bezdôvodné obohatenie je pritom nevyhnutné splnenie jednej skutočnosti - touto skutočnosťou je rozpor zmluvy s právnou úpravou a uplatnenie fikcie bezúročnosti a bez poplatkovosti. Odvolateľ poukázal aj na judikát Najvyššieho súdu SR zo dňa 21.3.2012, sp. zn. 6 Cdo/1/2012 v ktorom konštatoval, že princíp "vigilantibus iura scripta sunt" v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. Obdobne judikoval Najvyšší súd SR aj v ďalšom rozhodnutí zo dňa 16.1.2013, sp. zn. 6MCdo/9/2012: "Kým rešpektovanie tohto princípu v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa (poskytovateľa, podnikateľa) treba vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach

ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Pri posudzovaní začiatku plynutia subjektívnej lehoty je nepochybne v každom prípade potrebné prihliadať tiež na charakter vzťahu a psychické postavenie jeho účastníkov, pričom v tomto prípade tu vystupuje na jednej strane spotrebiteľ, ktorý je zo zákona subjektom zvýšenej ochrany práve z dôvodov jeho nevedomosti a neskúsenosti a na druhej strane podnikateľský subjekt, ktorý vynucuje svoje zmluvné záväzky právne vysoko kvalifikovaným spôsobom a ktorý v prípade neplnenia zmluvných povinností uplatňuje bežne

voči druhej strane zmluvné sankcie a úroky v neprimeranej výške a spôsobuje tým prudký úpadok životného štandardu svojich klientov; uvedeným žalobca len poukazuje na pokrútenosť odôvodnenia rozsudku okresného súdu, ktorý napriek výslovnému zneniu právnej úpravy, napriek početnej judikatúre najvyšších súdnych inštancií a napriek zistenému skutkovému stavu vo veci rozhodol jednoducho v neprospech spotrebiteľa a bez toho, aby toto svoje rozhodnutie podložil jediným relevantným argumentom (práve naopak aj argumentácia okresného súdu v rámci odôvodnenia rozhodnutia popiera finálny výsledok jeho rozhodnutia).

8. Súd sa v rozsudku nestotožnil s argumentáciou žalobcu o existencii úmyslu žalovaného získať bezdôvodné obohatenie na úkor žalobcu. Aj keď Občiansky zákonník neupravuje úmysel, je na mieste v tomto prípade použiť analogicky (analogia iuris) výklad podľa právneho predpisu, ktorý úmysel upravuje, a teda Trestný zákon (rovnakým smerom sa uberá rozhodovacia prax súdov v obdobných veciach). V zmysle ust. § 15 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon čin je spáchaný úmyselne, ak páchatel chcel spôsobom uvedeným v zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom (priamy úmysel); čin je spáchaný úmyselne aj vtedy, ak páchatel vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť a pre prípad, že ich spôsobí bol s tým uzrozumený (nepriamy úmysel). V zmysle konštantnej judikatúry súdov Slovenskej republiky je pritom ustálené, že pri preukazovaní úmyslu sa použijú nasledovné pravidlá: "Úmysel dlžníka ukrátiť svojich veriteľov, ako aj vedomosť druhej strany o tomto úmysle, sú v obidvoch prípadoch psychickým stavom (podobne ako napr. dobrá viera). To znamená, že samy osebe nemôžu byť predmetom dokazovania. Predmetom dokazovania môžu byť len skutočnosti vonkajšieho sveta, prostredníctvom ktorých sa vnútorné presvedčenie subjektu (jeho vnútorné zábery) prejavuje navonok, teda okolnosti, z ktorých možno existenciu tohto úmyslu, či vedomosť o ňom dôvodiť. (Najvyšší súd Slovenskej republiky, č.k. 2 Cdo 109/2007). Vzhľadom na to, že úmysel, ako psychický stav žalovaného, nie je možné preukázať, a v zmysle právnej úpravy a judikatúry ani nie je potrebné preukázať (keďže postačujúcim je preukázanie skutkových okolností, ktoré takému úmyslu nasvedčujú), týkajú sa nižšie uvedené dôvody najmä takýchto okolností. V tomto prípade je na strane bezdôvodne obohateného subjektu právnická osoba, ktorá ako taká nemá a nemôže mať úmysel, ako psychický stav. Z tohto dôvodu je možné posúdenie úmyslu odvodiť od okolností týkajúcich sa osôb, ktoré konajú v mene právnickej osoby. Za týmto účelom ako výkladové pravidlo slúži najmä zákon č. 91/2016 Z.z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb, ktorý takúto situáciu výslovne rieši. Trestná zodpovednosť právnickej osoby sa v zmysle zákona vyvodzuje na základe tzv. identifikačnej teórie. Táto teória je založená na predstave personifikácie právnickej osoby. Z dôvodu, že právnická osoba nemá prirodzenú vnútornú schopnosť konať, konajú za ňu priamo alebo nepriamo určité fyzické osoby. Právnická osoba sa stotožňuje s konaním a myslením týchto osôb, ktoré sa nazývajú orgány právnickej osoby. Tieto orgány konajú vo sfére ich pôsobnosti a právomoci a toto konanie sa prejavuje ako konanie právnickej osoby. V trestnoprávnom kontexte personifikácia právnickej osoby naznačuje, že v čase úmyslu páchať trestný čin a v čase jeho spáchania je orgán právnickej osoby súčasne aj právnickou osobou. Podľa tejto teórie môže byť právnická osoba zodpovedná za konanie svojich orgánov alebo zástupcov. (Wolters Kluwer; Ján Záhora, Ivan Šimovček, Zákon o trestnej zodpovednosti právnických osôb, komentár). Teda zákonodarca sa v zákone o trestnej zodpovednosti právnických osôb výslovne musel vysporiadať aj s posúdením zodpovednosti právnickej osoby, pričom uzavrel, že právnická osoba je jednoznačne zodpovedná za konanie osôb v jej mene aj v prípade, ak porušenie právnej úpravy bolo spôsobené zanedbaním odbornej starostlivosti pri kontrole dodržiavania právnej úpravy. Právnická osoba by dokonca mala byť schopná preukázať, že činnosť vykonávala s "due diligence" (obvyklá opatrnosť a starostlivosť v obchodnom styku). Žalovaný ako podnikateľský subjekt koná na vlastnú zodpovednosť a jeho orgány sú povinné konať s odbornou starostlivosťou, najmä sú povinné si zaobstaráť všetky dostupné informácie potrebné pre rozhodovanie a vykonávanie konkrétnych právnych úkonov. Žalovaný je pritom subjekt, ktorý poskytuje úvery v rámci predmetu svojej činnosti už 15 rokov a je tiež subjektom v prospech ktorého bola vydaná licencia NBS. V Zmluve nie je uvedená hodnota RPMN, poukazujúc na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove 7Co/84/2011: "Dlhodobé ignorovanie zákonnej povinnosti uvádzať ročnú percentuálnu mieru nákladov sa nedá hodnotiť inak ako úmyselné

konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu." Je jednoznačne možné predpokladať (a je to zrejmé aj z toho, že v prospech žalovaného je činných viacero právnych zástupcov), že žalovaný má dostatočný personálny aparát na to, aby tento bol schopný absolútne bez problémov posúdiť právnu úpravu zákona o spotrebiteľských úveroch (t.j. jednu právnu normu, resp. jedno ustanovenie zákona, ktoré obsahuje podstatné náležitosti úverovej zmluvy) a pripraviť zmluvu tak, aby tieto náležitosti zákona spĺňala - samozrejme za predpokladu, že by na takejto správnosti mal žalovaný záujem (čo jednoznačne nemal a nemá). Napokon je v tomto prípade jednoznačne použiteľná tiež zásada "neznalosť zákona neospravedlňuje", ktorú súdy Slovenskej republiky vykladajú v rámci spotrebiteľských vzťahov tak, že sa vo vzťahu k dodávateľovi (veriteľovi) vyžaduje v najvyššej možnej miere; (Najvyšší súd Slovenskej republiky, č.k. 6 M Cdo 9/2012). Z uvedeného možno celkom logicky odvodiť to, že vzhľadom na vedomosť žalovaného o právnej úprave, musela byť prejavená zároveň jeho vôľa k tomu, aby sa ustanovenia úverových zmlúv od takto striktno upravenej zákonnej úpravy odchyľili a aby následne bolo prijímané plnenie od osôb aj napriek tomu, že takéto plnenie je plnením bez právneho dôvodu - t.j. bola naplnená tiež zložka vôľová. Pre kvalifikáciu bezdôvodného obohatenia ako úmyselného je postačujúce, ak by išlo o nepriamy úmysel žalovaného. Žalobca má za to, že skutkové okolnosti tejto veci nasvedčujú tomu, že išlo o priamy úmysel žalovaného, pričom minimálne nepriamy úmysel žalovaného možno považovať za jednoznačný. Nepriamy úmysel znamená, že žalovaný vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť a pre prípad, že ich spôsobí bol s tým uzrozmeneý. Teda v prípade nepriameho úmyslu je postačujúca vedomostná zložka žalovaného (teda znalosť právnej úpravy zo strany žalovaného, vedomosť žalovaného o tom, že žalobca plní na jeho účet sumu úrokov a poplatkov) a uzrozmeneý žalovaného s tým, že nedostatky úverovej zmluvy môžu spôsobiť bezúročnosť a bez poplatkovosť úveru a teda prijímanie bezdôvodného obohatenia. Vedomosť žalovaného o právnej úprave a jej podmienkach je v tomto prípade nespochybniteľnou (žalovaný by v opačnom prípade nebol schopný vôbec vytvoriť úverovú zmluvu), rovnako ako je nespochybniteľnou vedomosť o tom, že žalovaný plnil na jeho účet finančné prostriedky vo výške istiny, úrokov a poplatkov (v opačnom prípade by žalovaný vyzýval obratom žalobcu na uhradenie dlžnej časti sumy, ako je jeho bežnou praxou). Otázkou uzrozmeneý žalovaného s následkami jeho konania (vyhotovenie zmluvy v rozpore s právnou úpravou v neprospech spotrebiteľa a následne prijatie finančného plnenia od spotrebiteľa) je následne potrebné posudzovať s prihliadnutím ku všetkým ostatným skutočnostiam uvádzaným v tomto vyjadrení (existencia desiatok rozhodnutí súdov o tom, že žalovaný prijíma bezdôvodné obohatenie a toto je povinný jednotlivým osobám vydať, opakované uzatváranie úverových zmlúv v rozpore s podmienkami zákona o spotrebiteľských úveroch, atď.). Bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného spočíva v tom, že prijíma od svojich klientov finančné plnenie v súvislosti s úverovými zmluvami, ktoré sú buď od počiatku neplatné (v takom prípade je bezdôvodným obohatením celé prijaté plnenie) alebo sa v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch považujú za bezúročné a bez poplatkov (v takom prípade je bezdôvodným obohatením plnenie spočívajúce v úrokoch a poplatkoch zaplatených dlžníkom). Ak by chcel teda žalovaný tvrdiť, že pri prijímaní bezdôvodného obohatenia nešlo o úmyselné konanie (resp. že chýba vedomostná alebo vôľová zložka), zároveň žalovaný tvrdí, že nepoznal a nepozná právnu úpravu (občiansky zákonník / zákon o spotrebiteľských úveroch), a to aj napriek tomu, že žalovaným používané zmluvy sú právne šikovne koncipované v prospech žalovaného (veriteľa) a v neprospech klienta (dlžníka). Úmysel žalovaného (t.j. vedomostnú zložku a vôľovú zložku) je tiež možné dôvodiť z tej skutočnosti, že žalovaný opakovane uzatvára počas niekoľkých rokov so svojimi klientmi zmluvy, ktoré sú v priamom a výslovnom rozpore s právnou úpravou. Právna úprava o spotrebiteľských úveroch a o ochrane spotrebiteľa je pritom pomerne jednoduchou úpravou a je koncentrovaná v zásade do dvoch právnych predpisov. Žalovaný, ako nebanková spoločnosť poskytujúca úvery, v rámci svojej činnosti pracuje v podstate priamo len s touto úpravou a teda je isté, že o nedostatkoch v rámci svojej zmluvnej úpravy vie (je s nimi uzrozmeneý) a že tieto nedostatky využíva vo svoj prospech - za účelom bezdôvodného obohatenia sa na úkor svojich klientov. Prvok opakovania takéhoto konania zo strany žalovaného zdôrazňuje fakt, že žalovaný o tejto skutočnosti vedel a vykonával ju vedome. Rovnako tento fakt zdôrazňuje skutočnosť, že žalovaný aj v súčasnosti v takomto konaní pokračuje a prijíma od svojich klientov na základe úverových zmlúv plnenie, ktoré je bezdôvodným obohatením. Úverové zmluvy sú rozporné so zákonom vždy v častiach, ktoré spotrebiteľom (klientom) podstatne zhoršujú postavenie alebo ich lákajú uzatvoriť zmluvu s inými podmienkami, ako skutočne zo zmluvy vyplývajú. Takýmito časťami sú najmä - nesprávne uvádzaná výška RPMN, neprimeraná výška úrokov, neuvedenie adresy pre doručovanie reklamácií, neuvádzanie rozdelenia splátok na istinu, úrok a poplatky a ďalšie. Vo všetkých uvedených prípadoch bolo opakovane judikované, že tieto praktiky žalovaného sú v rozpore s právnou úpravou a úvery vyplývajúce z takýchto zmlúv sú bezúročné a bez poplatkov. Aj napriek tomu žalovaný opakovane prijíma plnenie na základe

takýchto zmlúv od svojich klientov. Žalovaného úmysel je celkom jednoznačne viditeľný aj pri posúdení množstva rozhodnutí súdov Slovenskej republiky a kontrolných orgánov, ktoré v rámci desiatok prípadov opakovane rozhodujú, že žalovaný porušuje svoje povinnosti týkajúce sa úverových zmlúv (pričom ide vždy o takmer identické porušenia, rovnako ako v tomto prípade) a aj napriek uvedenému žalovaný aj naďalej prijíma na základe takýchto zmlúv od tisícok svojich klientov finančné prostriedky, ktoré sú bezdôvodným obohatením. Tie súdy, ktoré sa správne riadili uvedeným pravidlom preukazovania úmyslu v rámci súdnych konaní následne aj správne uzavreli, že veriteľ' jednoznačne, vzhľadom na všetky okolnosti, musel mať úmysel bezdôvodné obohatenie získať. Napríklad Krajský súd Prešov, č.k. 7Co/84/2011 „Správnym je i záver o vzniku úmyselného bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného, v dôsledku čoho sa inak trojročná objektívna premlčacia doba predžila na 10 rokov odo dňa keď k bezdôvodnému obohateniu došlo. Žalovaný ako nebankový subjekt má dlhodobo v predmete svojej činnosti aj poskytovanie úverov a teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov.“ Alebo „je nepochybné, že ide o bezdôvodné obohatenie získané úmyselne, nakoľko žalovaný je nebankovým subjektom pôsobiacim na finančnom trhu v Slovenskej republike, ako taký je si vedomý toho, aké právne predpisy regulujú jeho činnosť a neuvedenie RPMN do zmluvy o predmetnom spotrebiteľskom úvere, je nepochybné úmyselným porušením zákona, čo spôsobuje záver, že taktiež bezdôvodné obohatenie, ktoré takýmto spôsobom vzniklo, je bezdôvodným obohatením získaným úmyselne.“ č.k. 14Co/7/2016. Rozhodnutie Krajského súdu Prešov 3Co/138/2016: "Je nepochybné, že ide o bezdôvodné obohatenie získané úmyselne, nakoľko žalovaný je nebankovým subjektom pôsobiacim na finančnom trhu na Slovensku, ako taký je si vedomý toho, aké právne predpisy regulujú jeho činnosť a neuvedenie RPMN do zmluvy o predmetnom spotrebiteľskom úvere je nepochybné úmyselným porušením zákona, čo spôsobuje záver; že bezdôvodné obohatenie, ktoré takýmto spôsobom vzniklo je bezdôvodným obohatením získaným úmyselne. Je nesporné, že spoločnosť HOME CREDIT, a. s. zneužíva svoje právo ako veriteľ', viackrát v priebehu rokov boli judikované všetkými súdmi rôznych stupňov porušenia práv spotrebiteľov, vrátane upozornenia Európskej komisie vo vzťahu k Slovenskej republike na riešenie ochrany spotrebiteľov práve v otázke zneužívania veriteľských práv touto spoločnosťou. Preto v obdobných spotrebiteľských veciach je potrebné vychádzať zo všeobecnej 10-ročnej objektívnej premlčacej lehoty, kde úmysly žalovaného obohacovať sa na úkor spotrebiteľov sú zrejme, kde táto spoločnosť žalovaného má vedomosť z judikovaných rozhodnutí o svojom zneužití práva či využívaní neprijateľných zmluvných podmienok. To znamená, že v predmetnom právnom vzťahu účastníkov tohto konania je potrebné aplikovať objektívnu 10-ročnú premlčaciu lehotu na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Vo vzťahu k údajnej vedomosti žalobcu o plnení sine iusta causa v prospech žalovaného a k údajnej neexistencii úmyslu na strane žalovaného získať plnenie sine iusta casusa, odvolateľ poukázal na morálny aspekt predmetnej veci. Žalovaný v rozhodcovskom konaní dosiahol vydanie rozhodcovského rozsudku (ktorým rozhodcovský súd prejudiciálne posudzoval bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru - žalobca nadobudol dojem, že zmluva je v súlade so zákonom práve na základe rozhodnutia rozhodcovského súdu), rozhodcovským rozsudkom súd priznal žalovanému nárok na plnenie úrokov a poplatkov, Žalovaný od žalobcu existenciou rozhodcovského rozsudku vynucoval plnenie zo zmluvy, a to pod hrozbou exekúcie, Žalovaný podal návrh na začatie exekučného konania - existoval úmysel žalovaného získať bezdôvodné obohatenie. K vyjadreniu žalovaného žalobca uviedol, že je len veľmi ťažko uveriteľné, že žalovaný údajne nemal úmysel (aspoň nepriamy) získať majetkový prospech (na získanie ktorého neexistoval právny dôvod, resp. právny úkon, na základe ktorého majetkový prospech získal, je neplatný aspoň v časti dojednaní o odplatu), ak žalovaný do zmluvy o spotrebiteľskom úvere zahrnul odplatu, ktorej výška je v rozpore s dobrými mravmi, žalovaný plnenie zo strany žalobcu vynucoval pod hrozbou osobných návštev/návštev na pobočke, rozhodcovským konaním a následne exekučným konaním (ktoré napokon aj realizoval), pričom u žalobcu vzbudzoval dôvodné obavy zo straty na majetku, odhliadnuc od výrazného vplyvu na psychiku žalobcu (opakované telefonáty, nátlak na úhradu aspoň časti dlhu, vnucovanie splátkového kalendára a pod.). Vzhľadom k tomu, že žalovaný aj napriek bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru zo zmluvy údajnú dlžnú čiastku naďalej od žalobcu vymáhal (dokonca prostredníctvom rozhodcovského a následne exekučného konania, aktívne konal a postupoval tak, aby vymohol alebo inak získal od žalobcu peňažné plnenia nad), považuje zároveň námietku premlčania vznesenú zo strany žalovaného za konanie v rozpore s dobrými mravmi.

9. K odvolaniu žalobcu sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý sa v celom rozsahu stotožnil s napadnutým výrokom prvoinštančného rozsudku a navrhol ho potvrdiť, nakoľko súd prvej inštancie dospel na základe vykonaného dokazovania k správnym skutkovým i právnym zisteniam a na základe týchto posúdil z hľadiska právneho vec v tomto rozsahu správne a v súlade s platnými právnymi predpismi. Žalobca

do dnešného dňa nepreukázal úmysel žalovaného sa bezdôvodne obohatiť. Všeobecný argument ohľadne uzatvárania spotrebiteľských zmlúv so spotrebiteľmi, ktoré neobsahovali obligatórne náležitosti, v dôsledku čoho sa zmluvy o úvere považujú za bezúročné a bez poplatkov je právne irelevantný vo vzťahu k preukázaniu existencie úmyslu žalovaného sa bezdôvodne obohatiť. Pri úmyselnom obohatení sa musí byť nespochybniteľným spôsobom preukázaný úmysel, a to či už priamy alebo nepriamy smerovaný k bezdôvodnému obohacovaniu sa, a musí existovať v čase získania bezdôvodného obohatenia. Nepostačuje ani, ak bolo bezdôvodné obohatenie získané neúmyselne a následne by si ho príjemca úmyselne ponechal. Takéto úmyselné konanie musí byť posudzované na každom jednotlivom, konkrétnom prípade s poukázaním na okolnosti uzatvorenia konkrétnej úverovej zmluvy. Zmluva o úvere, uzatvorená medzi Žalobcom a Žalovaným sa riadila od počiatku právnym režimom Obchodného zákonníka a to konkrétne v zmysle § 497 a nasl.. Je nesporný záujem veriteľa získať za poskytnutie peňažných prostriedkov odplatu vo forme úrokov, čo však nepreukazuje úmysel získať bezdôvodné obohatenie. Pokiaľ Žalobca Žalovanému vyčíta, že mal mať vedomosť o tom, akým právnym predpisom je potrebné sa riadiť, mal tento poznať a mal ho dodržiavať, tak v tomto prípade aj Žalobca mal poznať zákony (znalosť zákona sa neospravedlňuje) a mohol vedieť, že úver nie je pre neho subjektívne výhodný a Žalovanému dohodnuté splátky nemal poukazovať. Je potrebné zároveň poukázať na fakt, že nároky titulu z bezdôvodného obohatenia nie sú spotrebiteľským vzťahom a z toho dôvodu je prístup zohľadňujúci záujem slabšej strany nežiaduci, ale potrebné je zachovávať rovnosť strán. Z uvedeného dôvodu má žalovaný za to, že na uplatnenie 10-ročnej premlčacej doby nemá v tomto prípade žiadny relevantný výzvam.

10. Žalovaný je toho názoru, že zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. Žalobca plnil na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, ktorá nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy o úvere nikdy neodpadol (nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, zrušeniu zmluvy apod.) a majetkový prospech získal žalovaný z poctivých zdrojov. Občiansky zákonník podstatu úmyselného konania nevymedzuje a z toho dôvodu sa pri skúmaní úmyslu konania osoby vychádza z právnej úpravy zavinenia v trestnom práve. Zavinenie je budované na dvoch zložkách a to vedomostnej a vôľovej a podľa stupňa vôľovej zložky sa rozlišuje úmysel priamy a nepriamy. Na preukázanie úmyslu konajúcej osoby získať bezdôvodné obohatenie nestačia všeobecné tvrdenia o zaužívanej praxi žalovaného pri uzatváraní zmlúv o úvere, ale bolo by nutné, v každom jednotlivom prípade s poukazom na okolnosti uzatvorenia úverovej zmluvy preukázať, že žalovaný v čase uzatvorenia zmluvy a prijatia plnenia na základe tejto zmluvy skutočne vedel alebo aspoň bol uzrozumený tým, že sa bezdôvodne obohacuje. Žalovaný skutočne požadoval za poskytnutie peňažných prostriedkov odplatu vo forme úrokov za poskytnutý úver, keďže je to činnosť, ktorou sa žalovaný v čase uzatvorenia zmlúv o úvere zaoberal a na ktorú mal oprávnenie, nakoľko žalovaný mal v predmete podnikania aj poskytovanie úverov z vlastných zdrojov, čo medzi stranami sporu sporné nebolo. Táto skutočnosť, avšak, nedokazuje úmysel žalovaného získať bezdôvodné obohatenie. Žalovaný v čase uzatvorenia zmlúv o úvere nemohol mať vedomosť, ani predpokladať to, že o niekoľko rokov neskôr môže byť predmetná zmluva o úvere posúdená ako zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorá neobsahuje podstatné náležitosti podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalovaný ďalej poukazuje na skutočnosť, že Žalobca od začiatku neplatil riadne splátky v zmysle zmluvy o úvere, z čoho vyplýva, že Žalobca svoju povinnosť v zmysle zmluvy o úvere viacnásobne porušil, čím sa dostal s plnením svojho peňažného záväzku do omeškania. Nakoľko si Žalobca svoje záväzky voči Žalovanému neplnil riadne a včas, omeškal sa s plnením dohodnutých splátok, Žalovaný v postavení veriteľa začal uskutočňovať úkony v zmysle platných právnych predpisov, ktoré je veriteľ oprávnený uskutočňovať vo vzťahu ku svojim dlžníkom, pokiaľ porušili svoju povinnosť z titulu platného záväzku, zahŕňajúc zasielanie výziev na uhradenie dlhu, zasielanie upomienok a pod. Uvedené konanie zo strany Žalovaného súvisiaceho so snahou o mimosúdne doriešenie a urovnanie vzniknutých záväzkov je dôsledkom niekoľkonásobného porušenia platných záväzkov Žalobcu. Je potrebné vziať do úvahy najmä skutočnosť, že uvedenému konaniu Žalovaného predchádzala hlavne zlá platobná disciplína žalobcu, v dôsledku čoho sa následne dostavili pre žalobcu dôsledky, ktoré pociťoval ako subjektívne nevýhodné. Z uvedeného vyplýva, že negatívne dôsledky (t.j. navýšenie dlžnej sumy zapríčinené neplnením si záväzku zo strany žalobcu) zapríčinil práve žalobca, porušením svojho platného záväzku z titulu zmluvy o úvere, pričom týmto konaním došlo zároveň k ohrozeniu práv žalovaného v súvislosti s obavou o nenavrátiteľnosť finančných prostriedkov, ktoré poskytol žalobcovi pri uzatvorení zmluvy o úvere.

11. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), bez potreby doplnenia dokazovania, keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže rozsudok súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 CSP.

12. Vzhľadom na to, že proti vyhovujúcemu výroku I. odvolanie podané nebolo, tento nadobudol právoplatnosť a nestal sa predmetom odvolacieho prieskumu,

13. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnené odvolacie dôvody a na odôvodnenie preskúmaného rozsudku bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vecne správne v zamietajúcej časti vo výroku II. a v závislom výroku III. o náhrade trov konania, keď dospel k záveru, že právo žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle ust. § 107 ods. 1 a 2 je premlčané.

14. Z obsahu spisu a dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplýva, že dňa 15.11.2007 strany sporu uzavreli zmluvu o úvere č. 2310346, podľa ktorej bol žalobcovi poskytnutý úver vo výške 50.000,- Sk/1.659,70 €, ktorý sa zaviazal zaplatiť zvýšený o sumu 43.600,- Sk/1.447,25 €, spolu 93.600,- Sk/3.106,95 € v 12 mesačných splátkach po 7.800,- Sk/258,91 € počnúc dňom 19.12.2007. Zmluva neobsahuje údaj o RPMN, o konečnej splatnosti úveru, výšku úrokov, ani rozpis splátok. Žalobca je špecifikovaný menom, rodným číslom, číslom občianskeho preukazu, obchodným menom, miestom podnikania. V zmluve na neuvádza účel čerpania úveru. Z predloženej výzvy zo dňa 20.10.2016 súd zistil, že žalobca cestou právneho zástupcu vyzval žalovaného na vrátenie istiny do 31.10.2016. Žalovaný vo vyjadrení k výzve zo dňa 3.11.2016 uviedol, že výzvu prevzal dňa 24.10.2016 a ďalej uviedol, že zmluva bola uzatvorená podľa ustanovení Obchodného zákonníka a aplikácia Občianskeho zákonníka či iných zákonov na ochranu spotrebiteľa je vylúčená. Z vyjadrenia žalovaného zo dňa 6.9.2016 súd zistil, že z titulu úveru eviduje platby žalobcu dňa 11.4.2008 vo výške 258,91 €, dňa 13.5.2008 vo výške 258,91 €, dňa 13.6.2008 vo výške 258,91 €, dňa 15.2.2012 vo výške 2330,40 € a dňa 7.4.2015 vo výške 15,72 €, spolu 3.122,85 €.

15. Súd prvej inštancie správne ustálil, že medzi stranami sporu nebolo sporné, že medzi žalovaným ako veriteľom a žalobcom ako dlžníkom bola uzavretá Zmluva o úvere, na základe ktorej žalovaný vyplatil žalobcovi sumu 1.659,70 €. Žalobca z titulu úveru uhradil žalovanému 3.122,85 € a to v 5. splátkach dňa 11.4.2008 vo výške 258,91 €, dňa 13.5.2008 vo výške 258,91 €, dňa 13.6.2008 vo výške 258,91 €, dňa 15.2.2012 vo výške 2.330,40 € a dňa 7.4.2015 vo výške 15,72 €. Nebolo sporné, že dňa 24.10.2016 prevzal žalovaný výzvu na zaplatenie istiny do 31.10.2016 a že istinu do rozhodnutia súdu nezaplatil žalobcovi.

16. Súd prvej inštancie správne skonštatoval, že nakoľko strany sporu uzatvárali spotrebiteľský úver, tento je nevyhnutné posudzovať nielen podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka (§ 497 a nasl.), ale aj právnych predpisov, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru (§ 52 a nasl. OZ a zákona č. 258/2001 Z.z.), keďže žalovaný pri uzatváraní zmlúv o spotrebiteľskom úvere vystupoval ako veriteľ s poukazom na predmet podnikania a žalobca mal postavenie spotrebiteľa. Súd správne zistil, že uzatvorená zmluva neobsahuje RPMN, čo je podstatná náležitosť zmluvy o úvere a ktorej nedostatok má za následok, že sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Z tohto dôvodu sa žalovaný na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil, nakoľko prijal plnenie bez právneho dôvodu a to vo výške rozdielu prijatého plnenia od žalobcu a skutočne poskytnutého plnenia z titulu úveru, t.j. vo výške 1.463,15 € (3.122,85 € - 1.659,70 €). Súd sa správne z dôvodu nadbytočnosti nezaoberal ďalšími namietanými chýbajúcimi náležitosťami zmluvy, nakoľko ich nedostatok nemá za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru.

17. Pokiaľ teda žalobca splatil žalovanému na zaplatenie tohto úveru okrem istiny aj úroky a poplatky, plnil tieto žalovanému bez právneho dôvodu, nakoľko predmetný úver bol bezúročný a bez poplatkov pre nesplnenie náležitostí vyžadovaných zákonom o spotrebiteľských úveroch, už od svojho vzniku, teda už v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy neexistoval právny titul, ktorý by žalovanému nárok na platenie úrokov a poplatkov od žalobcu zakladal, preto prijatím peňažných plnení žalobcu na úroky a poplatky, sa žalovaný v zmysle § 451 ods. 2 OZ bezdôvodne obohatil, nakoľko v rozsahu prijatých úrokov a poplatkov získal majetkový prospech bez právneho dôvodu.

18. Rozhodujúcou právnou otázkou zostalo posúdenie premlčania, nakoľko žalovaný vzniesol námietku premlčania a súd prvej inštancie ju v zamietajúcej časti považoval za dôvodnú a žalobu v tejto časti zamietol práve z dôvodu premlčania.

19. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

20. Podľa § 107 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil (ods. 1). Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo (ods. 2).

21. Základným inštitútom premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva (nároky) a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti. Inštitút premlčania takto zabraňuje dlhodobému trvaniu práv a im zodpovedajúcim povinnostiam. Ak uplynula zákonom ustanovená premlčacia doba a oprávnená osoba v nej určeným spôsobom u príslušného orgánu svoje právo nevykonala, vzniká povinnej osobe oprávnenie vzniesť námietku premlčania a tak spôsobiť stav, že sa oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať na súde svojho práva. Dôvodné vznesenie námietky premlčania v občianskom súdnom konaní má totiž za následok, že súd nemôže oprávnenej osobe právo (nárok) priznať (§ 100 ods. 1 tretia veta OZ). Pritom zásada hospodárnosti konania musí viesť konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní vznesenú námietku premlčania vzhľadom na to, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej, bez potreby vykonávania ďalších dôkazov na zistenie napr. výšky bezdôvodného obohatenia a pod. (por. rozsudok NS SR sp. zn. 3 Cdo 145/2007 z 24.10.2005).

22. Argumentácia žalobcu, že v danom prípade ide o desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu, pretože k bezdôvodnému obohateniu žalovaného na jeho úkor došlo úmyselne, neobsahuje jednoznačné skutkové preukázanie opodstatnenosti tohto tvrdenia. V prípade premlčania práva pri bezdôvodnom obohatení je v ustanovení § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka stanovená dvojitá kombinovaná premlčacia doba, a to subjektívna a objektívna. Subjektívna premlčacia doba je dvojročná, objektívna premlčacia doba je buď trojročná, keď bezdôvodné obohatenie vzniklo z neúmyselného konania (z nedbanlivosti) alebo desaťročná, ak bezdôvodné obohatenie bolo spôsobené úmyselne. Ich začiatok je stanovený samostatne; kým subjektívna premlčacia doba plynie odo dňa, kedy sa oprávnený dozvie o skutkových okolnostiach, z ktorých možno vyvodiť vznik bezdôvodného obohatenia a to, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil, pri objektívnej premlčacej dobe je pre začiatok jej plynutia rozhodujúci deň, kedy skutočne (fakticky) došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia. Obe premlčacie doby sú nezávislé čo do svojho priebehu, jeho začiatku i konca a ak skončí priebeh jednej z nich, právo sa premlčí bez ohľadu na druhú premlčaciu dobu. Pre vzťah objektívnej a subjektívnej premlčacej doby však platí zásada, že lehota so subjektívne stanoveným začiatkom nemôže skončiť neskôr ako lehota s objektívne stanoveným začiatkom, ale môže skončiť najneskoršie s ňou.

23. Občiansky zákonník podstatu úmyselného konania nevymedzuje, a preto sa pri skúmaní tejto otázky vychádza tradične z trestného práva hmotného. Zavinenie ako vnútorný psychický vzťah zodpovedného subjektu k vlastnému úkonu a k výsledku tohto konania je založené jednak na prvku poznania spočívajúceho vo vedomí a predvídaní určitého následku, jednak na prvku vôle spočívajúci v tom, že subjekt prejavuje svoju vôľu tým, že niečo chce, ale aj tým, že je s niečím uzročený. Podľa

stupňa vôľovej zložky sa rozlišuje úmysel priamy alebo nepriamy. O priamy úmysel (*dolus directus*) pri bezdôvodnom obohatení podľa Občianskeho zákonníka ide vtedy, ak ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatil vedel, že svojim konaním získa bezdôvodné obohatenie a súčasne ho chcel získať. O nepriamy úmysel (*dolus indirectus*, resp. *eventualis*) pri bezdôvodnom obohatení podľa Občianskeho zákonníka ide vtedy, ak ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatil vedel, že svojim konaním môže získať bezdôvodné obohatenie a pre prípad, že sa tak stane, bol s týmto následkom uzrozumený.

24. Vo vzťahu k vydaniu bezdôvodného obohatenia vzniknutého na strane žalovaného sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že na vec sa nevzťahuje desaťročná premlčacia doba podľa ustanovenia § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka s poukazom na tvrdenie žalobcu, že žalovaný sa dopustil úmyselného konania zameraného na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu. V konaní nebolo ničím preukázané, že by sa žalovaný na úkor žalobcu obohacoval úmyselne. Dôvodom vzniku bezdôvodného obohatenia žalovaného bola úverová zmluva uzavretá medzi stranami, ktorú je potrebné považovať za bezúročnú a bez poplatkov pre absenciu podstatných náležitostí, nie je však možné len z uvedeného dôvodu konštatovať, že žalovaný mal úmysel sa obohatiť na úkor žalobcu. Na preukázanie úmyslu konajúcej osoby získať bezdôvodné obohatenie nestačia len všeobecné tvrdenia o zaužívanej praxi žalovaného pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv, ale bolo by nutné v každom jednotlivom prípade s poukazom na okolnosti uzavretia úverovej zmluvy preukázať, že žalovaný v čase uzavretia úverovej zmluvy a prijatia plnenia na základe úverovej zmluvy vedel alebo bol aspoň uzrozumený, že sa bezdôvodne obohacuje. Žalobca dostatočným spôsobom nepreukázal, že by žalovaný mal úmysel získať bezdôvodné obohatenie vo vzťahu k plneniu úverovej zmluvy uzavretej práve medzi stranami.

25. Odvolaciemu súdu sú okrem iného známe aj rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co/9/2012 z 12.1.2013, sp. zn. 3Co/41/2012 z 6.3.2013, v ktorých súd judikoval úmysel nebankového subjektu obohatiť sa pre neuvedenie podstatných náležitostí v zmluve o spotrebiteľskom úvere, na druhej strane je potrebné poukázať na odlišné rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/63/2015 z 27.4.2016, sp. zn. 13Co/58/2015 z 15.3.2016, sp. zn. 13Co/567/2015, sp. zn. 17Co/847/2014 z 16.9.2015, sp. zn. 17Co/376/2015, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26Co/203/2015 z 28.6.2016, sp. zn. 10Co/206/2013 z 7.1.2015, sp. zn. 24Co/632/2015 z 29.6.2016, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 4Co/113/2016 z 16.3.2017, v ktorých súdy prijali záver o nedôvodnosti aplikácie 10-ročnej premlčacej doby.

26. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 238/2017, v ktorom najvyšší súd preskúmaval záver súdu prvej inštancie, že žalovaný ako nebankový subjekt, ktorý dlhodobo vykonáva podnikateľskú činnosť v oblasti poskytovania úverov je povinný poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov a použitie neprijateľných zmluvných podmienok v zmluvách. Úmysel žalovaného vyhodnotil ako nepriamy úmysel, pretože uvedenie podmienok v zmluve neurčitým a nezrozumiteľným spôsobom bolo zo strany žalovaného zámerné za účelom získania bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu. Najvyšší súd uzavrel, že občianske právo nedefinuje pojem zavinenia a pri skúmaní tejto otázky vychádza tradične z trestného práva hmotného. Zavinenie je založené na dvoch zložkách, a to vedomostnej a vôľovej zložke. Pri úmyselnom zavinení je zastúpená tak vedomostná, ako aj vôľová zložka. Pri nedbanlivosti je daná len vedomostná zložka. Definícia úmyselného zavinenia je obsiahnutá v ustanovení § 15 Trestného zákona. Priamym úmyslom (*dolus directus*) sa v zmysle § 15 písmeno a/ Trestného zákona rozumie to, keď páchatel' chcel spôsobom uvedeným v (trestnom) zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený trestným zákonom. Vedomostná zložka však nie je v tomto ustanovení riešená výslovne (ako pri nepriamom úmysle). Uvedené ustanovenie ale predpokladá, že ak chcel páchatel' porušiť alebo ohroziť chránený záujem, musel vedieť aj o tom, že bude konať protiprávne. Iná situácia však nastáva pri nepriamom úmysle (*dolus indirectus*). V tomto prípade páchatel' vie (vedomostná zložka), že svojim konaním ohrozí záujem chránený trestným zákonom avšak pre prípad, že sa tak stane, je s tým uzrozumený (vôľová zložka). Z toho vyplýva, že páchatel' priamo nechce záujem ohroziť alebo porušiť, ale je uzrozumený s tým, že sa tak môže stať. Z civilnoprávneho hľadiska pri bezdôvodnom obohatení nie je možné pri zavinení hovoriť o páchatel'ovi a o porušení alebo ohrození záujmov chránených Trestným zákonom. Analogicky sa tu však jedná o úmyselné získanie neoprávneného majetkového prospechu, ktorý v tomto prípade predstavuje úmyselné bezdôvodné obohatenie jedného subjektu na úkor druhého subjektu.

27. Vo veci preskúmanej dovolacím súdom odvolací súd posúdil bezdôvodné obohatenie žalovaného ako úmyselné, pričom konštatoval nepriamy úmysel žalovaného získať majetkový prospech bez právneho dôvodu na úkor žalobkyne. Z napadnutého rozsudku odvolacieho súdu možno vyvodíť, že uvedený nepriamy úmysel žalovaného je daný určitými faktormi a okolnosťami, ktoré spočívajú v profesionálnosti a odbornosti žalovaného, v dlhoročnom pôsobení žalovaného na finančnom trhu v oblasti poskytovania úverov a pôžičiek, v úmysle žalovaného dosiahnuť zisk dojednaním nekorektných úrokov a odplaty a taktiež v množstve súdnych sporov nebankových subjektov so spotrebiteľmi. Dovolací súd konštatuje, že samotné všeobecné skutočnosti (fakty) o profesionálnom podnikateľskom postavení nebankových subjektov v oblasti poskytovania úverov a doterajšia súdna prax týkajúca sa ochrany spotrebiteľov v obdobných prípadoch samé o sebe nemôžu bez ďalšieho zakladať nepriamy úmysel nebankového subjektu (veriteľa). Ako už bolo vyššie uvedené, v predmetnom prípade je nutné dôsledne skúmať vôľovú a vedomostnú zložku zavinenia aplikujúc analógiu podľa trestného práva hmotného pri právnom posúdení formy zavinenia, a to s dôrazom na čas konania protiprávneho úkonu, resp. získania neoprávneného majetkového prospechu. Pri bezdôvodnom obohatení je preto dôležité zistiť, kedy k obohateniu došlo z objektívneho hľadiska a v tom čase preukázať úmysel veriteľa, resp. jeho zavinenie, aby bolo možné jednoznačne posúdiť, či je potrebné aplikovať 3-ročnú alebo 10-ročnú premlčaciu lehotu. Dôkazné bremeno zaťažuje žalobcu, žalobca musí preukázať, že v čase kedy došlo k obohateniu, mal žalovaný úmysel získať majetkový prospech na jeho úkor. V prípade nepreukázania úmyslu žalovaného (vedomostnej aj vôľovej zložky úmyslu) musí byť aplikovaná všeobecná trojročná objektívna lehota. Zároveň dovolací súd podotkol, že v prípade, ak nebankový subjekt (veriteľ) koná nekorektné a neuvedie do úverovej zmluvy všetky zákonom predpísané údaje, je toto jeho konanie zo zákona sankcionované tým, že zmluva sa stáva bezúročnou a bezpoplatkovou. Čo v podstate znamená, že spotrebiteľ je povinný zaplatiť veriteľovi len samotnú istinu úveru (pôžičky). Táto skutočnosť má preto za následok automatickú neplatnosť tých častí zmluvy, ktoré sa týkajú práve odplaty a úrokov za poskytnutý úver. Dovolací súd preto konštatuje, že právny záver odvolacieho súdu ohľadne toho, že samotný fakt, že nebankový subjekt poskytujúci úver spotrebiteľovi je v postavení profesionálneho podnikateľa vo všeobecnosti bez ďalšieho nemôže zakladať úmysel tohto nebankového subjektu bezdôvodne sa obohatiť na úkor spotrebiteľa.

28. Vzhľadom na podstatu argumentácie žalobcu, ktorý žiadal aplikovať 10-ročnú premlčaciu dobu s poukazom na dlhodobú podnikateľskú prax žalovaného, žalovaný vo svojej obrane dôvodne poukázal na to, že všeobecný argument ohľadne uzatvárania spotrebiteľských zmlúv so spotrebiteľmi, ktoré neobsahovali obligatórne náležitosti, v dôsledku čoho sa zmluvy o úvere považujú za bezúročné a bez poplatkov, je právne irelevantný vo vzťahu k preukázaniu existencie úmyslu žalovaného sa bezdôvodne obohatiť. Pri úmyselnom obohatení sa musí byť nespochybniteľným spôsobom preukázaný úmysel, a to či už priamy alebo nepriamy smerovaný k bezdôvodnému obohacovaniu sa, a musí existovať v čase získania bezdôvodného obohatenia. Nepostačuje ani, ak bolo bezdôvodné obohatenie získané neúmyselne a následne by si ho príjemca úmyselne ponechal. Takéto úmyselné konanie musí byť posudzované na každom jednotlivom, konkrétnom prípade s poukazaním na okolnosti uzatvorenia konkrétnej úverovej zmluvy. Zmluva o úvere, uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným sa riadila od počiatku právnym režimom Obchodného zákonníka a to konkrétne v zmysle § 497 a nasl.. Je nesporný záujem veriteľa získať za poskytnutie peňažných prostriedkov odplatu vo forme úrokov, čo však nepreukazuje úmysel získať bezdôvodné obohatenie. Žalovaný skutočne požadoval za poskytnutie peňažných prostriedkov odplatu vo forme úrokov za poskytnutý úver, keďže je to činnosť, ktorou sa žalovaný v čase uzatvorenia zmlúv o úvere zaoberal a na ktorú mal oprávnenie, nakoľko žalovaný mal v predmete podnikania aj poskytovanie úverov z vlastných zdrojov, čo medzi stranami sporu sporné nebolo. Táto skutočnosť však nedokazuje úmysel žalovaného získať bezdôvodné obohatenie.

29. Žalovaný tiež dôvodne poukázal na skutočnosť, že žalobca od začiatku neplatil riadne splátky v zmysle zmluvy o úvere, z čoho vyplýva, že žalobca svoju povinnosť v zmysle zmluvy o úvere viacnásobne porušil, čím sa dostal s plnením svojho peňažného záväzku do omeškania. Nakoľko si žalobca svoje záväzky voči žalovanému neplnil riadne a včas, omeškal sa s plnením dohodnutých splátok, žalovaný v postavení veriteľa začal uskutočňovať úkony v zmysle platných právnych predpisov, ktoré je veriteľ oprávnený uskutočňovať vo vzťahu ku svojim dlžníkom, pokiaľ porušili svoju povinnosť z titulu platného záväzku, zahŕňajúc zasielanie výziev na uhradenie dlhu, zasielanie upomienok a pod. Uvedené konanie zo strany žalovaného súvisiace so snahou o mimosúdne doriešenie a urovanie vzniknutých záväzkov tak bolo dôsledkom niekoľkonásobného porušenia platných záväzkov žalobcu.

30. Pokiaľ teda žalovaný inicioval rozhodcovské konanie a následne exekučné konanie, z jeho strany išlo o legitímny nástroj ochrany jeho záujmov, v snahe vymôcť svoju pohľadávku voči žalobcovi, nešlo teda o konanie s úmyslom získať bezdôvodné obohatenie, ani i konanie v rozpore s dobrými mravmi. Skutočnosť, že rozhodcovský súd nepostupoval správne, keď nevyhodnotil neplatnosť rozhodcovskej doložky a ani bezpoplatkovosť a bezúročnosť poskytnutého úveru, nemôže ísť na ťarchu žalovaného. Pokiaľ rozhodcovský súd vyhovel návrhu žalovaného a žalobcu zaviazal na plnenie, bolo právom žalovaného v dôsledku nedobrovoľného plnenia iniciovať exekučné konanie. Nemožno žalovanému vyčítať, že uplatňoval svoje práva a nezohľadňoval pritom práva žalobcu ako spotrebiteľa, ochranu spotrebiteľských práv žalobcovi mal poskytnúť rozhodcovský súd a následne exekučný súd.

31. Z týchto dôvodov bolo potrebné na daný vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy aplikovať trojročnú objektívnu premlčaciu dobu. Objektívna premlčacia doba, ktorá je určená nezávisle na subjektívnych dôvodoch dotknutých osôb, vždy začína plynúť odo dňa, kedy k bezdôvodnému obohateniu došlo. Platí, že subjektívna premlčacia doba sa musí zmestiť do objektívnej premlčacej doby. Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby je v zmysle § 107 ods. 2 OZ rozhodujúce faktické získanie bezdôvodného obohatenia, pričom v tomto prípade ide o splátky, ktorými žalobca ako dlžník zaplatil žalovanému ako veriteľovi viac, ako len vrátil prijaté plnenia istiny úveru.

32. Súd prvej inštancie správne ustálil, že v danom prípade žalobca mohol svoje právo na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatniť na súde dňom nasledujúcim po zaplatení splátky vo výške 2.330,40 eur dňa 16.2.2012, nakoľko až jej zaplatením sa žalovaný bezdôvodne obohatil a následne i nasledujúcim dňom po zaplatení splátky vo výške 15,72 eur dňa 7.4.2015. Žalobu podal žalobca na súd 5.12.2016, a z tohto dôvodu len splátka zaplatená dňa 7.4.2015 nie je premlčaná. Splátka zaplatená dňa 16.2.2012 je premlčaná v objektívnej 3-ročnej premlčacej dobe, ktorá uplynula dňa 16.2.2015.

33. Odvolateľ síce dôvodne namietal, že pre plynutie subjektívnej premlčacej doby v zmysle § 107 ods. 1 OZ je rozhodujúce, kedy sa oprávnený dozvedel o bezdôvodnom obohatení a kto ho získal, pričom nestačí len možnosť sa uvedené dozvedieť, ale rozhodujúce je, kedy sa tak skutočne stalo. Nie je ani rozhodujúce, že pri vynaložení obvyklej starostlivosti sa oprávnený mohol o vzniku bezdôvodného obohatenia dozvedieť skôr. Súd prvej inštancie teda dospel k neprávnomu záveru o uplynutí subjektívnej 2-ročnej premlčacej doby, avšak vzhľadom na uplynutie objektívnej 3-ročnej premlčacej doby zostalo právne bezvýznamným zaoberať sa otázkou uplynutia subjektívnej 2-ročnej premlčacej doby, keď pre posúdenie dôvodnosti vznesenej námietky premlčania a z toho plynúci záver o nevyhnutnosti žalobu zamietnuť je rozhodujúci záver o uplynutí objektívnej 3-ročnej premlčacej doby, ktorá uplynula dňa 16.02.2015 a žaloba bola podaná až dňa 05.02.2016.

34. Poslednou spornou otázkou zostalo, či žalovaným vznesená námietka premlčania nie je v rozpore s dobrými mravmi, tak ako sa snažil argumentovať žalobca.

35. V zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez ďalšieho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

36. Vyššie citované ustanovenie zakotvuje všeobecne záväznú zásadu v zmysle ktorej výkon inak právom daných subjektívnych občianskych práv nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Definícia dobrých mravov nie je v právnom poriadku Slovenskej republiky nikde normatívne upravená. Vo všeobecnosti však ide o pravidlá morálneho charakteru všeobecne platné v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomné slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Je to v podstate súhrn určitých etických a kultúrnych pravidiel v spoločnosti všeobecne uznávaných. Činnosť namierenú proti takýmto pravidlám možno potom označiť za činnosť proti dobrým mravom.

37. NS SR vo svojom rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 137/2003 uviedol, že za právny úkon priečiaci sa dobrým mravom v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka treba považovať úkon, ktorý je všeobecne neakceptovateľný z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov vzájomných vzťahov medzi ľuďmi. Súlad právneho úkonu s dobrými mravmi treba posudzovať vždy komplexne so zreteľom na konkrétnu situáciu na oboch stranách sporu (nielen osoby vykonávajúcej určité právo, ale aj osoby týmto dotknutej), s prihliadnutím na všetky rozhodujúce okolnosti a nezávisle od vedomia a vôle (zavinenia) toho, kto právo alebo povinnosť vykonáva. V rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 49/1996

NS SR vyslovil, že ust. § 3 ods. 1 pritom nemá vlastnú priamu normotvornú platnosť - upravuje iba spôsob aplikácie a interpretácie ustanovení, ktoré priamo upravujú právne vzťahy a to aj na základe všeobecných pravidiel morálnych elementárnej slušnosti a tolerance a morálneho charakteru konajúcich.

38. Podľa uznesenia NS SR sp.zn. 6 Cdo 173/2011 zásada spravodlivej ochrany práv vyplývajúca z § 1 O.s.p. vyžaduje, aby občianske súdne konanie ako celok bolo spravodlivé. Spravodlivosť musí byť vždy prítomná v procese, ktorým sudca interpretuje a aplikuje právo, ako hodnotový činiteľ spoločný všetkým demokratickým právnym poriadkom. Pri zisťovaní a formulovaní odpovede súdu, čo je konkrétnym právom v prejednávanej veci, musí byť tento hodnotový činiteľ rešpektovaný v maximálnej miere. Pre nachádzanie práva je nevyhnutné vychádzať z individuálnych okolností každého jednotlivého prípadu. Požiadavka spravodlivého konania ako celku a povinnosť súdu rozhodovať v súlade s pravidlami slušnosti (ekvity) v prejednávanej veci znamená, že v prípade, ak by nemalo ísť o uznávací prejav vôle žalovanej, bude povinnosťou odvolacieho súdu zaoberať sa otázkou, či vznesenie námietky premlčania neodporuje dobrým mravom. Nevyhnutnosť riešenia konfliktu medzi právnou istotou (ktorá sa má dosiahnuť námietkou premlčania) a spravodlivosťou vyžadujú totiž konkrétne okolnosti danej veci. Súčasťou dobrých mravov je dobrá viera (bona fides) v zmysle poctivosti, vernosti danému slovu a mravnej povinnosti splniť záväzok. Je to morálne kritérium posudzovania správania sa, ktoré má dve stránky - poctivosť vlastnú a zároveň dôveru v poctivosť druhých i vieru v dôveryhodnosť ako takú. Stálosť a pravdivosť v sľuboch a dohodách bola už v rímskom práve chápaná ako základ spravodlivosti.

39. Podľa rozhodnutia Ústavného súdu SR sp.zn. II. ÚS 176/2011-14 vo všeobecnosti nie je vylúčené, aby vznesenie námietky premlčania žalovaným mohlo byť považované za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, pretože výkon žiadneho práva nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. O takýto prípad však môže ísť iba výnimočne. V rozpore s dobrými mravmi môže byť však len taký výkon práva účastníkom v občianskom súdnom konaní, ktorý je výrazom zneužitia tohto práva na úkor druhého účastníka konania, pričom vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania môže o takýto prípad ísť len vtedy, ak druhý účastník konania márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči nemu by za tejto situácie priznanie účinkov premlčania bolo neprimerane tvrdým postihom. Pre posúdenie tejto primeranosti je potrebné vychádzať z konkrétnych okolností prípadu, najmä vziať do úvahy charakter uplatneného práva, jeho rozsah a dôvody, pre ktoré právo nebolo uplatnené pred uplynutím premlčacej doby.

40. Všeobecne možno bezpochyby dôvodiť, že v konaní účastníkom konania opodstatnene vznesenú námietku premlčania voči uplatňovanej pohľadávke, nemožno pokladať za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, pretože inštitút dobrých mravov je zákonným inštitútom a prispieva k istote v právnych vzťahoch. Za špecifických okolností však výkon práva namietat' premlčanie uplatneného nároku by mohol byť konaním umožňujúcim poškodiť druhého účastníka právneho vzťahu, ktorý márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči ktorému by zánik uplatňovaného nároku v dôsledku uplynutia premlčacej doby bol neprimerane tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a charakterom ním uplatňovaného práva a s dôvodmi, pre ktoré svoje právo neuplatnil včas. Znaký konania vykazujúce priamy úmysel poškodiť druhého účastníka je potrebné vyvodzovať z tých okolností, za ktorých bola námietka premlčania tohto nároku uplatnená a nie z okolností a dôvodov, z ktorých je vznik uplatňovaného nároku odvodzovaný, inými slovami, rozhodujúce (určujúce) pre odopretie účinkov námietky premlčania sú okolnosti, ktoré existovali v čase uplatnenia námietky premlčania. Tieto okolnosti musia byť naplnené v natoľko výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do právnej istoty, akým je neumožnenie práva uplatniť námietku premlčania (pozri uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/265/2009).

41. Otázkou premlčania a prípadného rozporu vznesenej námietky premlčania s dobrými mravmi sa podrobne zaoberajú viaceré rozhodnutia súdov, napr., rozhodnutie Ústavného súdu ČR sp.zn. II.ÚS 309/95, rozhodnutie Ústavného súdu ČR sp.zn. II.ÚS 3168/09, rozhodnutie Ústavného súdu ČR sp.zn. I.ÚS 718/11, rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 25 Cdo 1839/2000.

42. Cez prizmu vyššie citovaného ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka bolo v danej veci nevyhnutné posúdiť, či výkon práva žalovaného, ktorý vzniesol námietku premlčania, nie je taký výkon práva, ktorý by bol v rozpore s dobrými mravmi a to s prihliadnutím na všetky okolnosti daného vzťahu, opierajúc sa pritom o výsledky vykonaného dokazovania. Súd prvej inštancie dostatočne a vyčerpávajúco

posúdil otázku súladu žalovaným vznesenou námietkou premlčania s dobrými mravmi, vychádzajúc z podstatných rozhodných okolností prejednávanej veci. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že v posudzovanom prípade žalobca okolnosti, pre ktoré by uplatnenie námietky premlčania malo byť v rozpore s dobrými mravmi, odvodzuje z konania žalovaného, ktorý poskytuje úvery od roku 2001, ktorý neuvádza podstatné zákonom požadované náležitosti do úverových zmlúv. V zmysle ZoSU je neuvedenie podstatných náležitostí zmluvy sankcionované jej bezpoplatkovosťou a bezúročnosťou, čím vylučuje úmysel veriteľa bezdôvodne sa obohatiť neuvedením podstatných náležitostí do zmluvy, pretože je postihnutý za toto konanie vo forme obmedzenia jeho nárokov vyplývajúcich zo zmluvy o úvere. Súd prvej inštancie tiež správne poukázal na to, že žalobca sa ohľadom nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia mohol obrátiť na súd ihneď potom, ako realizoval úhrady žalovanému, ktoré presiahli skutočne čerpanú výšku úveru (nad sumu 1.659,70 eur). Poukázaním na spôsob podnikania žalovaného žalobca nepreukázal okolnosti takej výnimočnej intenzity v čase vznesenia námietky premlčania, ktoré by odôvodňovali neumožnenie práva vzniesť námietku premlčania v danej veci zo strany žalovaného. Žalobca nepreukázal žiadnu relevantnú skutočnosť, ktorá mu zabránila včas podať žalobu na súd. Možno preto dospieť k záveru, že žalobca sám zavinil márne uplynutie premlčacej doby, pričom do jej uplynutia mal objektívnu možnosť podať žalobu na súd, resp. vyhľadať odbornú právnu pomoc. Zároveň bolo potrebné vyhodnotiť aj okolnosti na strane žalovaného, ktorý nemal žiaden podiel na tom, že žalobca svojím správaním zavinil márne uplynutie premlčacej doby, nedopustil sa žiadneho konania, ktoré by bolo možné v súvislosti s vznesenou námietkou premlčania posúdiť ako rozporné s dobrými mravmi.

43. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené rozhodujúce argumenty odvolací súd dospel k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie o nevyhnutnosti zamietnutia žaloby z dôvodu jej nedôvodnosti v zamietajúcej časti.

44. Ďalšie odvolacie argumenty žalobcu odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej už za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Preto na ostatnú odvolaciu argumentáciu žalobcu odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

45. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v zamietajúcej časti vo výroku II., vrátane vecne správneho výroku o náhrade trov konania vo výroku III., odvolacími dôvodmi osobitne nenapadnutého, v súlade s ust. § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

46. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovení § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku, pričom v odvolacom konaní úspešnému žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko nebolo preukázané, že by mu nejaké trovy odvolacieho konania vznikli.

47. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).
V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).